Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA *2026-2031*

Rok akademicki 2030-2031

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Wsparcie psychologiczne systemu rodzinnego w kryzysie
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok V, semestr 10
Rodzaj przedmiotu	kształcenia specjalnościowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Barbara Czuba
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Barbara Czuba

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
10		15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

BRAK

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Pogłębienie wiedzy dotyczącej mechanizmów powstawania i przebiegu kryzysów rodzinnych, ze szczególnym uwzględnieniem procesów komunikowania się, regulacji emocji i zarządzania konfliktami w systemie rodzinnym.
C2	Rozwijanie rozumienia funkcjonowania rodziny w kontekście społecznym i instytucjonalnym oraz znaczenia współpracy międzyinstytucjonalnej w udzielaniu pomocy rodzinie i jej poszczególnym członkom.
C3	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania problemów, potrzeb i zasobów rodziny doświadczającej kryzysu, w tym związanego z uzależnieniem, przemocą, zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością, chorobą lub stratą.
C4	Kształtowanie postawy otwartości, odpowiedzialności etycznej i refleksyjności w pracy z rodziną, z uwzględnieniem granic kompetencji zawodowych, potrzeby konsultacji i superwizji oraz doskonalenia osobistego i zawodowego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	w stopniu pogłębionym problematykę dotyczącą procesów zarządzania konfliktami, sytuacjami kryzysowymi, komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich zależności, prawidłowości i zakłóceń	K_W08
EK_02	w pogłębionym stopniu funkcjonowanie rodziny w relacji do istniejących struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz zachodzące między nimi relacje, szczególnie w zakresie niesienia pomocy psychologicznej rodzinie i poszczególnym jej członkom; rozumie dylematy dotyczące funkcjonowania współczesnej rodziny	K_W09
EK_03	rozpoznawać typowe i nietypowe problemy specyficzne dla różnych rodzajów dysfunkcji w rodzinie oraz niepełnosprawności, form uzależnienia, patologii, choroby psychicznej i samodzielnie zaplanować i wdrożyć sposób pomagania	K_U09
EK_04	zaplanować psychologiczną interwencję adekwatnie do indywidualnego przypadku z wykorzystaniem odpowiednich metod pomocy psychologicznej	K_U14
EK_05	otwartości i wchodzenia w relacje oraz doskonalenia siebie na polu osobowym i zawodowym dla odpowiedzialnego wypełniania zobowiązań wobec rodziny i jej środowiska, podtrzymywania etosu zawodu psychologa	K_K06

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń

Rozpoznawanie kryzysu w systemie rodzinnym.
Ocena sytuacji rodziny, jej potrzeb i zasobów. Struktura rodziny, granice, role, koalicje i wzorce międzypokoleniowe. Czynniki ryzyka i czynniki ochronne. Znaczenie kontekstu społecznego, ekonomicznego i kulturowego.
Wsparcie rodziny wobec straty, rozstania, choroby i niepełnosprawności. Zmiana ról i obowiązków, przeciążenie opiekunów, potrzeby dzieci i rodzeństwa. Żałoba i zróżnicowane sposoby przeżywania straty.
Rodzina wobec uzależnienia i zaburzeń psychicznych jej członka. Obciążenie rodziny, stygmatyzacja, nadmierna odpowiedzialność i trudności w stawianiu granic. Motywowanie do korzystania ze specjalistycznej pomocy.
Zintegrowany plan pomocy psychologicznej rodzinie. Cele, dobór metod, kolejność działań i monitorowanie efektów. Współpraca z instytucjami pomocowymi, ochroną zdrowia i szkołą. Poufność, autonomia członków rodziny, granice kompetencji i superwizja.

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia: analiza przypadków, dyskusja problemowa, symulacje rozmów pomocowych, odgrywanie ról, praca w małych grupach, genogram, ekomapa oraz informacja zwrotna. Materiałem do ćwiczeń powinny być przypadki fikcyjne lub odpowiednio zanonimizowane.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	kolokwium pisemne	ćw
EK_02	kolokwium pisemne, egzamin pisemny, projekt grupowy - samodzielne opracowanie i przedstawienie na zajęciach: Przeprowadzenie w symulacji fragmentu rozmowy pomocowej: nawiązanie kontaktu, rozpoznanie potrzeb, adekwatna reakcja na emocje, ustalenie kolejnego kroku i rozpoznanie granic własnych kompetencji.	ćw
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, projekt grupowy	ćw
EK_04, EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, projekt grupowy	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunki zaliczenia ćwiczeń 1. pozytywna ocena z kolokwium pisemnego oraz projektu realizowanego w grupach ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza);

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami); ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami); ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów); ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami); ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	 4 1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - studiowanie literatury (przeczytanie obowiązkowych lektur) - przygotowanie do zaliczenia - praca projektowa	10
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Kubacka-Jasiecka, D. (2010). *Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne. Wybrane rozdziały dotyczące rozpoznawania kryzysu i planowania pomocy.

de Barbaro, B. (red.). (1999). *Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Rozdziały dotyczące struktury, komunikacji, cyklu życia rodziny, żałoby i genogramu.

Janicka, I., Liberska, H. (red.). (2014). *Psychologia rodziny*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Wybrane rozdziały dotyczące funkcjonowania rodziny, trudności i zasobów rodzinnych.
Literatura uzupełniająca: Aames, R. K., Gilliland, B. E. (2008). *Strategie interwencji kryzysowej*. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA. Badura-Madej, W., Dobrzyńska-Mesterhazy, A. (2000). *Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Walsh, F. (2016). *Strengthening Family Resilience* (wyd. 3). New York: Guilford Press. McGoldrick, M., Gerson, R., Petry, S. (2020). *Genograms: Assessment and Treatment* (wyd. 4). New York: W. W. Norton & Company. Worden, J. W. (2018). *Grief Counseling and Grief Therapy: A Handbook for the Mental Health Practitioner* (wyd. 5). New York: Springer Publishing Company.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej